

ne smemo več sajenic vzeti iz gredic, nego jih moremo nemudoma posaditi, ker kaj kmalu se posuše koreninice takim mladim sajenicam.

Na vrtu so v sledečem popisana opravila vsa neobhodno potrebna:

1. Prilivanje. Rastlinam moramo prilivati, kakor hitro se je zemlja osušila. Nikdar ne smemo čakati, da bi rastline veneti začele. Redkvice, kolerabe in kumare rastejo le v vlažni zemlji. Za polivanje je najboljši čas večer, da se po noči razdeli voda po zemlji. Zjutranje polivanje koristi le malo, ker solnce kmalu posije in voda izpuhti. Pri pekočem solncu pa voda vedno škoduje. Le spomladi moramo polivati grede zjutraj, da se morejo osušiti čez dan.

2. Okopavanje. Okopavati moramo rastline večkrat in vselej o suhem vremenu. Z okopavanjem rahljamo zgornjo skorjo, torej okopavajmo, kakor hitro vidimo, da se je napravila na površju zemlje trda skorja, da potem moreta v njo zrak in dež.

3. Osipavanje. Z osipavanjem pospešujemo rast korenin in okopavane rastline dajejo boljši, okusnejši in mehkejši sad. Posebno zeljne in krompirjeve rastline morajo biti osipane.

4. Plevel. Plevel se mora pridno odpravljati, izruvati se mora s korenino vred; najhitreje gre to po dežji, ko je zemlja rahla.

5. Polivanje z gnojnico. Ako ima zemlja malo živeža in vidimo, da rastline slabo rastejo, pripomoči moramo rastlinam s prilivanjem gnojnice. Gnojnica mora biti dobro gnila in z vodo zmešana. V suhem in vročem vremenu ne smemo nikdar prilivati, ampak le tedaj, kadar dežuje.

Sedaj, ko smo razložili, kar je bilo povedati sploh glede obdelovanja vrta, hočemo na kratko povedati nekaj besed o najvažnejših vrstah zelenjave.

I. Salata. Salate razločujemo tri glavne vrste in sicer: Glavato salato, vezanico in endivijo. Vsaka teh vrst razpada zopet v mnogo razvrst. Jako dobra glavata salata je na primer velika rumena glavata salata, ki se nemško imenuje „gelber Trotskopf“, in takozvana postrvnica, „Forellensalat“. Najbolj sloveča endivija je pa „eskarijol“. Vse salate zahtevajo dobro pognojeno prhlico. Poletno glavato salato dobimo, če posejemo seme takoj spomladi v dobre gnojne gredice. Zimska glavata salata seje se pa meseca avgusta in septembra v gredice, iz katerih presadimo sajenice meseca oktobra v 8—10 cm globoke jamice. Pred suhim mrazom obvarujemo rastline s tem, da jih prikrijemo s slamo ali z listjem, Ako pa pade sneg, ne pozebejo. Navadno poletno salato moremo sejati med druge rastline. na primer v zelnik. Seme se poseje spomladi in da imamo vse poletje salato, posejemo je vsakih štirinajst dnij nekoliko. Zimska endivija se seje v gredice meseca julija in sicer prav redko. Endivija zahteva močno gnojeno zemljo ter pridnega prilivanja. Ko je rastlina dorasla, se poveže s slamo, da do notranjih peres ne more dohajati svetloba. Na ta način bo endivija

lepo rumena. Tudi voda se ne sme vanjo stekati; dobro je, če se v deževnem vremenu pokriva. Vezana salata se seje koncem maja ali meseca julija. Ona dobro prenaša vročino. Ker ne napravlja trdih glav, mora se, ko doraste, povezati, drugače bo trda in neokusna.

II. Spinača. Ta je dvojna: z zašiljenim ali pa z okroglim listjem. Pri nas obrodi najbolje spinača z okroglim listjem. Spinača obrodi dobro v močni in zelo dobro pognojeni zemlji, zato jej gnoje vrtnarji navadno z vročim konjskim gnojem. Seje se navadno meseca avgusta, a more se sejati tudi spomladi. Če nastopi po zimi hud mraz, jo moramo pokriti s slamo ali z listjem. Če hočemo semena dobiti, pustimo, da raste spomladi spinača naprej in že meseca maja stori seme. Zelo priljubljena je velika špinača z okroglim listjem. Spinača daje prav lepe dohodke, posebno meseca avgusta posejana, ker tej moremo odtrgati listje navadno dvakrat, jeseni in potem v zgodnji spomladi. (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni del.

Vaški Jakobin.

(Češki spisal V. Beneš-Trebizsky. Poslovenil Drag. Pr.)

I.

Vračali so se od božje poti k sv. Janezu. Po državni cesti šla je od Prage do Lrm cela procesija, drug za drugim in vedno, kadarkoli so prišli do vasi, zapeli so in godci so zasvirali, da so brnela ušesa. Ljudje hiteli so na ulico in otroci spremljali so spreved za vas, dokler niso dobili „odpustkov“, prstanek ali sličico.

Tudi do Velikih H... so se vže vračali iz Prage. Pol vasi šlo jim je nasproti, čakali so na nje od samega poludne.

„Pozdravljam vas od poti, pozdravljam vas“, izpregovoril je starček, sedeč na klopi pred bajto kraj vasi. Vse je tako pozdravljal in vsem izmed starših stiskal roke.

Mimo kočje šel je vže poslednji trop potnikov. Toda tem starček ni več stiskal rok, le glavo je povzdignil in uprl v nje svoje bistre, temnomodre oči.

„Jarko, kje ste pustili Olivo?“ vprašal je.

„Od včeraj je nismo videli. Izgubili smo jo. Iskali smo jo, toda našli je nismo“ rekla je stara Liškova.

„Niste je videli, niste videli — pa ste jo izgubili?“ majal je z glavo starček in na licu pojavile so se bojazljive poteze. A čez čas dodal je, kakor bi tolažil samega sebe: „Seveda. Praga je veliko mesto, človek zajde — zajde, zagleda se in potem ne ve kod in kam. Ko sem bil prvič v Pragi, sem tudi zašel; toda tedaj sem bil sam, samojedin od nas.“

„Pride, Materna, pride; bodite brez skrbi“, potešila je starca Salaška.

„Da bi le prišla! Daj Bog, daj!“ rekel je kmet z zamolklim glasom in spet sedel na klop. Zagledal se je

v kopo marjetic na travniku. Ta travnik bil je tako krasen kot baržunasti plašč zlonškega kneza kadar je jezdil na lov do Bilihova, a ta marjetica kakor s srebrom tkane cvetke na oblekah ranjke knežne. Toda kmet gledal je neradostno na ta kras, vtopljen v globoke, nepokojne misli. Sedel je še tako, ko je solnce slednjič zasvetilo iz bilihovskih šum.

„Še vedno sam, prijatelj? Mračni se vže“, izpregovoril je sosed Záruka, ko je šel mimo kočice.

„Kakor na trnu sem. Bog ve, kje je ostala“, rekel je Materna.

„Pojdem naproti“, dejal je sam za sebe; šel je v sobo, vzela palico in čepico in odšel hčeri naproti.

* * *

Materna prišel je po cesti do stare hruške, na kateri je visela podoba z razbitim steklom; ni je bilo več poznati. Rekali so, da je to Marija in da je pred leti tu strašilo. Od tistih dob, kar visi podoba tu, je ta duša osvobodjena. Toda ljudje vendar niso radi zvečer tu hodili. Kdor ni moral, ni šel, a kdor je moral mimo, šel je hitro. Ako je imel molek, zvelkel ga je iz žepa, poljubil križec in pobožno molil desetko. A kdo ni imel molka, poznamenoval je čelo s križem in hitel, kakor da mu je strašilo za petami.

A Materna ni zapazil, da pride do razvpite hruške. Počasi je šel, z glavo povešeno, kar noga nogo mine, opiraje se ob zasukano palico, kajti stari udje njegovi so se zibali, kakor da jih trese mrzlica, a okoli bele glave krožile so misli, kakor ko črni ptiči letajo nad posneženem kraju pod temnimi oblaki.

„Greš za hčerjo, Materna? — Z njo si imel iti, pa ne dekle pustiti samo na pot, kakor da je brez očeta“, zasikal je iz jarka posmehljiv glas, kakor šum netopira, ko v noči poleti na rop iz dupla.

Materna se je prestrašil, povzdignil glavo, pogledal na stran a šele sedaj je opazil, da je prispel do hruške, a da na njenih koreninah sedi zgubana žena, kakor bi iskala pod prostranim košem prenočišče.

„Ne poznaš me, Materna? — Maro pozna ves okraj in v Pragi jo poznajo največji gospodje, brbrala je stara, a njeno brbranje je bilo podobno sikanju gadovem. „Da gospodje, Materna! Tudi jaz sem bila nekoč v Pragi na poti, gospodje vzeli so me tam k sebi, a zdaj se mi smeje pastirji, hahaha! Pojdi, Materna, pojdi, a ko bi ji šel na proti celo za Prago, ne srečaš je in ne vidiš je, ker sem videla Olivo jaz.“

„Ti, da si Olivo videla?“

„Videla, Materna, videla, kako je šla za njimi, kako so jo vabili . . . Vredna je bila, da jo je uzrl gospod. Tudi mene so uzrli. Saj si me poznal, a jaz bila sem še lepša nego tvoja Oliva!“ zasikala je žena znova, vzravnanala se in pričela peti:

Hohouti zpivají za lesem,
byla jsem panenkou, už nejsem.
Zpívajte, vy naši kohouti,
at' se mi srdce nermouti . . .]

Kmet stal ji je nasproti, trd kakor kip. Lasje ježili so se mu na glavi.

Blazna žena pričela je čez nekaj časa zopet: „Ba, zaman bi šel, Materna, a ko bi imel podplate iz železa, preje bi jih raztrgal, nego našel Olivo — — — Olivo vzeli so ti gospodje. Jaz sem jo videla, kako je šel jeden izmed njih poleg nje in kako ji je prigovarjal. Dekle je bilo rudeče kakor večerna zarja, toda šla je rada in smejala se je, na starega očeta v koči ni mislila, marveč pozabila. — Bili so veliki gospodje, jeden bil je knez a ta je vodil Olivo. Jaz sem se radovala, da gre z njimi. Stare oči svetile so se Mari kakor luč, ker je ne bodo odslej samo zasmehovali, a ker boste hodile od praga do praga dve, mlada in stara, hahaha!“

Z groznim smehom optala je blazna žena svojo culico in pevaje odšla proti Tejnici. Precej časa donel je do sem se škrip težkih tovornih vozov in grozni spev žene — vlačuge.

Materna sedel je na mogočno korenino, ki se je razprostirala do polovice travnika. Bilihovske šume pričele so šumeti in daleč za njimi je zagrmelo. Hruška pričela je v košu nekaj šepetati, a Materna sedel je tiho in upiral stare oči v vrh ceste, kjer so se dvigali kolobarji prahu kakor oblaki.

„Toliko let vže šteješ, Materna, koliko trpkih kup si izpil in še vedno blazno veruješ? Tvoja hčer da je šla za gospodo, da se je smejala, ko so se ji laskali — hčer tvoja, Oliva? To bi ne moral imeti gole glave, da bi se ti zapeljalo jedino tvoje dete, ljubček tvoj, a tvoje oči bi ne bile vredne, da jih izkljujejo vrane, ki bi bolje ne videle.“

Materna je utihnil. Bilihovske šume pričele so groznejše šumeti, hruška nad glavo ni več šepetala, marveč cvilila, kakor cvili dete, kadar ga sračja mati zapodi ven v zimo, na dež, a čez čas tožila je kakor sirota. Iz slike, obešene na starem deblu, padel je poslednji košček stekla, staremu možu uprav na glavo. Toda Materna tega ni zapazil.

„In ko bi tvojo hčer, Materna, vendar zapeljali?“ govoril je dalje. „Pa bi nehal na stara leta hoditi v cerkev, pa bi nehal moliti, potem bi nehal verovati in hodil bi od vasi do vasi in povsod bi pravil, da bi tudi ne verovali ne v Boga ne v samega sebe, da bi pustili otroke rasti, kakor rastejo bori na Gothardu. Slišiš me ti Bože, ki grmiš na nebu in bliske pošiljaš na ljudi in biješ z njimi dobre in zle, kaj bi jaz delal? In še več bi izvedel, da bi tako hitro na Materno ne pozabili in da bi z njim imeli dovolj opravka.“

Zopet je zmajal veter sliko Božje porodnice, a staremu možu padlo je zopet nekaj v roke. Nad oblaki se je nekolikokrat zaporedoma zabliskalo in starec je pogledal, kaj je bilo v sliki.

„Srce iz lecta! — Hm, lep dar od blazne žene“, izpregovoril je. „Ali ga zaničuješ? In vendar je to srce bolje od ljudskega. Ostaja enakomerno dokler ne plesni, a ljudsko menja se vsak čas.“

Z vzdihom je vstal in potisnil srce spet na sliko.

„Ti, Mati Božja! Koliko sem te molil, kolikokrat ti priporočil svojo hčer. Kolikokrat sem utekal pod tvojo plašč s svojo hčerjo, dajal v Ročovem vsako leto za svečavo, da bi mi jo ohranila. In tudi ti bi goljufala plešastega starca, ki vže nima daleč do tistih dob, ko te uvidim venčano v nebesih še z večjo slavo, nego so te pred nedavnim na sv. Gori venčali? — In še v tebe bi nehal verovati in povsod bi razglasil, da je to goljufija, da je to laž, kar si o tvoji moči pravijo.“

Nad hruško so se razleteli oblaki, nebni svod se je zasvetil, kakor da se je v oblakih vnel ogenj, po krajini razlegal se je grom. Starec zatisnil je oči a ušesa zamašil je z rokama, da bi ne videl in ne slišal, vstal a šel proti vrhu ceste.

Prvič šel je na daljno pot brez mošnje, brez kruha, brez molitvenika.

II.

Šele po štirinajstih dneh se je vrnil Materna, toda sam. Prišel je h koči, ko je vže bila tema. Navlašč je tako dolgo ostal zunaj vasi, da bi ga ljudje, ko pride, ne videli in ga ne vprašali, kje je pustil Olivo. V sobi vrgel se je na klop in počival. Dva dneva ni šel iz koče in živel samo ob trdem kruhu in vodi. Okoli njegovih velih ustnic igral je jezljivi smeh.

Rano v nedeljo vabili so zvonovi v cerkev. Materna se niti ganil ni. Zvonili so k službi božji, a ko je zvon umolknil, pokazal se je še bolj jezljivi smeh na njegovih ustnicah.

Bila je „prosna nedelja“. Navadno bil je Materna, ako ni hodil na božjo pot, v cerkvi. Jedva je cerkovnik, vrata odprl, vže je sedel v propovednico, odprl knjigo in na delaven dan zapel „Minula nočni hodina“, a v nedeljo o „Sv. Trojici“. Toda danes bila je klop pod propovednico poleg slopa prazna vže v tretje, kar se je vrnil, a na klopi ležal je težki stari, svetovaclavski kancional*) v lesenih platnicah in z medenimi sponami zaprašen. A pred mašo v cerkvi vže v tretje niso popevali, v tretje po pameti starih vaščanov. Mesto da bi peli, pripovedovali so si šepetaje ljudje, da se je Materna vrnil pred dvema dnevoma in da je prišel sam.

Po sveti maši poklical je župnik soseda Liško, govoril ž njim precej časa, srčno mu stisnil roko, uljudno se nasmehljaj, a Liško kimal je z glavo, kakor da jo je imel na peresih.

„Saj to nekako izvedem, gospod župnik. Ne pravijo mi zaman Liška“, rekel je kmet, a župnik se je še uljudneje nasmehljaj, skoraj glasno, a stisnil županu Liški roko še srčneje.

Ko je prišel Liška domov, slekel je praznično suktnjo in šel le tako v telovniku ven pred svoj stan. Zažvižgal si je, roke imel uprte v bok, gledal je po vasi in zameril k Materni v kočo.

*) pesmarica.

„Bolán, prijatelj — bolán?“ vprašal je kmeta, ko je stopil v sobo in pozdravil. Materna sedel je za mizo in glavo podpiral z obema rokama.

„Danes je, Materna, prosna nedelja. Jutri bodo križevi dnevi, a kancional pod propovednico je za pol pota s prahom pokrit. — Slišiš, Materna? Jarko, bolán?“ stresel je starca Liško prišedši k njemu.

Materna je povzdignil glavo, iz čela si pogladil pelaste lase, ostro pogledal na gosta a niti poprosil ga ni, da bi sedel. In tega Materna nikoli pozabil ni.

Pred mašo bilo je danes, kum, tiho; včeraj in predvčeranjem ravno tako. Nikdo ni popeval, minoli teden smo poskusili, toda ni nam šlo. Vi, kum, še vedno molčite? Župnik vas po meni pozdravijo.“

„Župnik, sosed Liška? Hm, hm, župnik“, rekel je z zategnjenim glasom Materna.

„Kje pa ste bili in zakaj ne greste v cerkev?“

„Kje sem bil — tam sem bil. Mari ne ve tega vsa vas in vse vasi okoli in okoli, da je imel Materna hčer da si jo je vzgojil, kakor je mogel in umel, da jo je poslal k sv. Janezu na pot v Prago a da se mu ni vrnila? Ne ve še tega, župan, ves svet? Ako ne ve, izve. To tudi vže vedo, da sem se vrnil a da sem prišel brez dekleta. Kateri črt jim je to povedal! Prišel sem v mraku in vendar vedo to.“

„Kum, zašla je, zašla a vrne se. Zmotila se je. Tvoja hči bila je dobra.“

„Kdo da vas je sem poslal, župan“, vprašal je naglo Materna.

„Župnik, kum, ker brez vas ne moremo v cerkvi peti, ker bi tam bilo mrtvo a ker vaš kancional leži pod propovednico zaprašen.“

Materna je zmajal glavo in rekel: „Bode mrtvo, a kancional pod propovednico bode ostal zaprašen. Recite to župniku.“

Potem se je obrnil z obrazom od gosta.

(Dalje sledi.)

Novice.

— Slovenski visokošolci in abiturijentje imajo danes in jutri shod v Ljubljani. Nocoj prirede na čast mestu ljubljanskemu županu veliko serenado, katere se udeleži tudi Sokol. Poleg zborovanj je na dnevnem redu tudi komerz, katerega prirede jutri zvečer na vrtu „Narodnega doma“. V nedeljo napravijo izlet v Kranj.

— Ustanovna slavnost Idrijskega Sokola dne 14. in 15. avg. izpala je lepo. Udeležba je bila velika. Bili so zastopani Sokoli iz Ljubljane, Kranja, Gorice in Prvačine. Vseh vnanjih Sokolov je bilo nad 60.

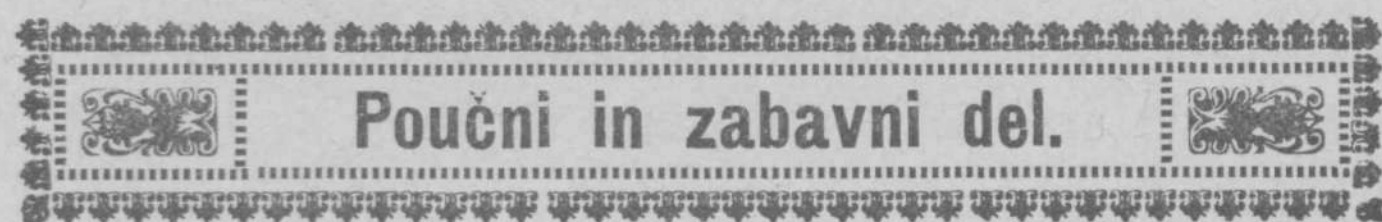
— Celjska slavnost. Slavnost, katero sta priredila dne 14. in 15. avgusta v Celji „Slovensko pevsko društvo“ iz Ptuja in „Celjsko pevsko društvo“ dosegla je popolni moralni vspeh. Udeležba je bila ogromna. Do 5000 udeležencev je bilo. Zelo častno je bila zastopana celjska okolica. Do 400 kmetskih fantov z narodnimi trobojnicami je korakalo mej drugimi udeleženci v Celje. Sv. mašo v cerkvi sv. Jožefa iz-

sokislina (schweflige Säure). Ta se pa razvije, ako prav majhni delci žvepla s kisikom zraka v neposredno dotiko pridejo. Ako tedaj prav na tanko vse mlade zelene mladike, listje in jagode s prav fino zdrobljenim žveplom opravimo, uniči pri tem razvijajoča se žveplena sokislina glivico „tolsto jajčasto plesen“ in trta ter nje posamezni organi posebno grozdje oproščeno je od sesajoče zajedalke.

Umevno je, da z enkratnim žveplanjem nismo vedno vso glivico popolnoma zatrli ali uničili, ako je podnebje razširjanju glivice ugodno, kar se posebno rado ob vlažnih letih in v nizkih močvirnatih legah prigodi. Zato je treba, da žveplanje večkrat ponovimo. Najbolj se v to priporoča pred cvetenjem vinske trte, potem po cvetu, nadalje pri razvitju jagod in slednjič še po razvitju grozdja. Vender se v tem natančnega pravila ne da postaviti.

Žveplati se mora ob toplih, solnčnih dneh, ko ni vetra in ko se je rosa že posušila. Tudi se mora to delo ponoviti, ako je kmalu za tem dež nastopil. Žvepla se s posebnimi pušicami ali z mehovi, navlašč za to narejenimi.

Interesantno je, da ima tudi trtna jajčasta plesen svojega posebnega sovražnika ali zajedalko, majhno glivico, katero njeno podgobje uničuje in s tem človeku neposredno in nehote koristi. Iz žveplanega grozdja tlačeno vino ima od začetka nek okus, katerega pa s pretakanjem popolnoma izgubi; istotako je umevno, da je tako vino popolnoma zdravo za uživanje. K sreči trtno jajčasto plesen ali oidium ne nastopi vsako leto močno in zato je tudi škoda, ki jo pouzročuje le tedaj občutnejša, ako se žveplanje malomarno opušča ali pravilno ne izvršuje.

Poučni in zabavni del.

Vaški Jakobin.

(Češki spisal V. Beneš-Trebizsky. Poslovenil Drag. Pr.)

„Kum, kum. Vsem ste nam bili v vzgled, prvi v cerkvi, slednji iz nje. „Kaj bi k temu rekli, ko bi izvedeli, da je Materna nehal moliti, da je nehal popevati a da ne hodi v cerkev in da — —“

„Prav bodo imeli in privadijo se temu. Morajo se privaditi. Le to tako povejte župniku in ne razburite zaman v meni krvi. Sicer vam in župniku pokazim vso nedeljo in vse tri križeve dni.“

„Bog Vam pomozi!“ vzdihnil je Liška in otrl si s čela kaplje znoja. Z roko pogladil je lase, kakor da o nečem dvomi.

Materna je zopet tako sedel: glavo v dlaneh, oči zaklopljene, ustnice krčevito stisnjene, da bi ne videl in ne govoril.

Tiho odšel je župan Liška, brez besede, a ko je prišel domov, povedal je ženi, da je starega Materno hudič obsedel, a kmetica počila je z rokami nad glavo, kako bi bilo to možno, da bi bil Materna hudiča obseden,

on, o katerem so povsod, kjer so ga poznali, govorili, da bi mogel biti župnik.

„Z vsakojakimi ljudmi sem govoril, toda s takimi, kakor je danes Materna, še nikdar. Veruj, žena, župan sem, gospod „delektor“ dal mi je pravice v roko, pred temi trese se vsa vas; toda ko me je Materna pogledal, čudo da nisem zajeknil. Z očmi bliska, glavo ima kakor pepel, ne poznala bi ga, veruj, žena, da ne“, pravil je župan Liška, in jedva je poludne odzvonilo, šel je v župnišče.

Po blagoslovu vedela je že vsa vas, da je Materna od hudega duha obseden, da je po njegovo hčer prišel zeleni lovec iz pekla, kateremu se je pred davnimi leti Materna zapisal. Potem je to obžaloval, a radi tega bil je pobožen in je toliko molil, in radi tega bil je v cerkvi vedno prvi, ter zunaj poslednji. —

III.

„Starec, zdaj si sam, tako sam na tem svetu. Niti Boga več nimaš, izgnal si ga iz te kočice, a kaj ti je ostalo od vsega tega, s čim si se tešil?“ prerušil je z nagla starec svoje premišljevanje; vse popoludne, skoraj do samega večera sedel je tako in gledal na jedno mesto, kakor da v njegovih očeh ni življenja in kakor da je svit, kateri je včasih šinil izpod trepalnic, bil je zasvit dragega kamena, kadar pade nanj solnčni žarek — sedel je z licem, kakor da je na veke prepalo, ravno tedaj, ko je v glavo sinila misel grozna — bogokletna.

„Vse življenje sem ti služil, Bog nebeški, da nikakov suženj ne služi tako svojemu gospodu, a ti mi zato niti hčere nisi ohranil, ko je šla molit za svojega očeta, za sebe, ti si jim pomagal, ko so mi vkradli Olivo, a mojih molitev nisi slišal. Kolnem te, kolnem, steri me torej v tem trenutju, kajti ne poboljšam se in če živim še enkrat sedemdeset let“, besnel je Materna in otroci, ki so sedeli pod oknom, so se razpršili prestrašeni, da je Materno zopet obsedel hudi duh.

A ko je starec stopil pred duri in ko so ga ljudje zagledali, prekrizal je vsakdo svoje čelo in ni izpregovoril, dokler ni bil Materna za jarkom — za vrbami.

Prišel je k hruški. Okoli podobe zelenel je sveži venec a za okvirjem bilo je še vedno srce iz lecta od poti k sv. Janezu.

Kmet sedel je zopet na korenino, glavo naslonil ob začernelo deblo in oko njegovo zagledalo se je v gaj.

V košu šepetal je tihi veter, peresca so šelestila, kakor mati, ko ziblje svoje dete — — —

„Pozdravljam vas, Materna! Bil sem namenjen k vam“, ogovoril je kmeta star gospod v črni, nekoliko vže obnošeni obleki. Na glavi imel je širok, siv klobuk. Polno, nekam rudeče lice pripravljalo se je k prijaznemu smehu, kateri vsakega pridobi. To je bil gospod župnik, nemara šestdesetleten mož, ki je bil še videti v vsej svojej moči in pri najboljši volji. Ljudje so mu bili udani, ker je redkokrat se kregal, in kedar se je, bilo je, kakor da se smeje. Samo trdoglavneži niso verovali temu smehn, kateri je razjasnjeval dan na dan od jutra

do večera vse leto lice gospoda župnika; rekali so, da se je moral župnik to dolgo učiti, predno se je mogel smehljati, ko je drugim jokati, a tešiti kakor angelj, ko človeka tlači mora.

Materna bil je pobožen, hodil je vsak dan v cerkev, pod propovednico pel brezplačno, siromakom hodil pet k pogrebu ravnotako brezplačno, k trdoglavcem je istotako nekoliko pripadal. Kadar se je župnik smejal, kimal je z glavo, mislil si, kar hotel, a župniku ni veroval.

„Vže sem se bal za vas, prijatelj, verujte mi, toda Bog na svoje verne ne pozabi, kadar jih žalost dohiti. Dobro delate, da se zatekate k bogorodnici“, govoril je župnik, a smehljaj se je, da se mu je delala v bradi jamica.

„Čudne reči pravijo o vas. Ne verujem tega, ker vem, kakovi so ljudski jeziki. Jutri imamo križev ponedeljek, tedaj zapojete, molili bode naprej in ljudje pnehajo govoriti, kakor bi odrezal“. Toda Materna je molčal, ni prikimal župniku z glavo, kakor je to vedno storil, ako je ž njim govoril, če tudi um je nekaj v prsih reklo, da je župnik zvit in da ima jezik kakor vreteno.

„Molčite, Materna? Ali se vam je res ostudilo služiti Bogu, povzdigati njegovo slavo in čast“?

„Molčim, velebni gospod, kaj hočem tudi povedati? Toda mislim si, mislim, da iz tega ne bode nič in da sem se Bogu za teh sedemdeset let dosti zaslužil, vem, velebni gospod, več nego . . .“

„Materna, Materna“, žugal je gospod župnik z belim prstom; hotel je strogo pogledati, toda ni šlo, zopet se mu je delala v bradi jamica in lice krožilo se mu je v smeh.

„Nič ne bi dejal, ko bi bili v dvajsetem letu starosti svoje, a sedemdesetnik in takšne besede, Materna“!

„Gorše, velebni gospod, gorše slišite“.

„Boga kolnete“.

„Naj, gospod župnik. Bog je igral z mano, a jaz imam te igre dosti, do zblaznjenja.“

„Izkuša vas, vedeti hoče, ste-li v njegovi službi tako okrepili, da bi mogli prenesti tudi najtežje breme“.

„Da me izkuša, velebni gospod, če sem dosti okrepil? Hahaha“! zasmejal se je starec, vstal, stopil h gospodu župniku, pogledal mu v oči, da je stopil župnik za korak nazaj, kakor bi se bal teh bliskavih očij, prijel ga za roko in mu jo stisnil, da je stopil gospodu župniku mrzel pot na čelo. „To bi me naj izkušal, ko sem bil še mlad, ko so mi bedra še nekaj nesla, a ne ko so mi lasje osiveli in telo se skrivilo kakor vsahlo deblo. Tedaj bi to še prenesel, toda danes ne več, velebni gospod, a radi tega povem, da se odpovem temu Bogu, kateremu sem služil toliko let, ko bi mi treba iti tudi takoj v pekel — —“

„Za Boga, človek, vi norite“, zakriknil je prestrašeni svečenik a mrmraje izkušal roko potegniti iz železne pesti kmetove, toda ni šlo.

„Mari bi šel za to še zahvaljevat, molit na gola kolena a rekat: bedni jaz, bedni jaz . . .? Tega ne storim in ne storim. Prokolnite me, izvrzite me kakor

garjevo ovco, a pojdem od vasi do vasi, pokazim Vam svet, da vsa Vaša čeda postane garjeva. A zdaj pojdite in zablagošlovite mojo dušo, kamor hočete, če tudi v pekel, tam bode moja hči, a če mora tudi tam biti, da vidi, kako stoka in joka, ker ni slušala a se izpovrgla, kakor se izpovrže zrno v gluhi klas“.

Starec izpustil je župnikovo roko, opet sedel pod hruško na korenino, opet oprl glavo ob začrnelo deblo; župnik odhajal je s počasnim korakom v vas in — ni se smejal; nemara prvlje, kar je svečenik in blagovestniku uka ljubezni v tem zatišju na deželi.

Drugi dan vršila se je procesija, prvič predrekaval je kantor litanije vseh svetnikov, toda tako, da so ljudje iz težka zadrževali smeh, ker se je to glasilo, kakor da na dvorišču se izpenja star, oguljen kokot a se mu grlo protivi.

Šli smo mimo Maternove koč, kantor je pred rekel: „Da bi sovražnike svoje sv. cerkve ponižati račil“, gospod župnik je pogledal na okno do polovice s papirjem zalepljeno, sebe blagoslovil s srebrnim relikvijarjem a nad koč posebej naredil križ; sosedje, ki so hodili takoj za župnikom, so se tudi prekrižali, a cerkovnik pokropil je vrata z blagoslovljeno vodo.

Toda zaman so blagoslavljali in kropili koč; bila je prazna, mrtva. Niti lesena ura ni hodila; došla je. Pred durimi na dvorišču glodala je črna mačka trdo skorjo; prinesla si jo je od kje si bodi.

Ko je bilo vse pri kraju, stopil je župnik pred župnišče, pogledal po vasi, priljudno se nasmejal a šel čez polje. Doma je dejal, da ga naj ne čakajo na obed, da gre k gospodu oskrbniku.

Mudilo se mu je gotovo, kajti navadno šel je na oskrbniški urad še le popoludne.

IV.

Za teden dnij bil je Materna zopet v svoji koči in še sam. Nikdo ni vedel, kje je bil, a če ga je kdo vprašal, potem ni odgovoril, niti oglasil se ni. Nekoč v nedeljo šel je pred vas a nesel nekaj pod pazduho. Ljudij bilo je polno pred stani in pred kočami. Pravili so si vsakojake stvari; v nedeljo bilo je čas v to.

Materna šel je na sredino trate, pred ribnikom se je ustavil, vzel v roke mošnjico in začel nekaj blestečega razmetavati, in ako je to padlo na kamen, zazvonilo je, da je prešinil mraz vse kosti. Bili so to sami tolarji.

„Pobirajte, otroci — siromaki! Poslala mi je to hčer od kneza, da bi prej mogel živeti in glada ne umrl. Pojdite — pridite. Je vredno, da pridite, sami tolarji so, dobri križevci. Potem povem nekaj Vašim očetom! toda preje morate si, otroci, nabrati srebrnikov“, je dosti glasno govoril starec in vedno razmetaval srebro, čisto, dobro srebro.

Najpreje poleteli so za srebrniki otroci, za otroci mladeniči in za temi tudi stareji, kajti tolar bil je tedaj redkeji nego danes a križevac daval je le bogati kum h krstu.

Vender nekateri niso šli ter klicali otroke nazaj, ker je prej ta denar iz pekla, a ko bi imeli denar doma, šel bi blagoslov od hiše.

„Tako otroci, tako hlapci in Vi prijatelji. To je od hčere, prvi denar, knez mi jih pošlje, na Dunaji so kovani nedavno, dobro jih pogledajte, razlagal je Materna. Ko je bil mošnjiček prazen, ga je še stresel in potem vrgel v ribnik.“
(Dalje sledi.)

Izvirni dopisi.

Iz Zeleznikov, 18. avg. Današnje praznovanje rojstnega dneva Njegovega c. kr. apostolskega Veličanstva presvitlega cesarja in vladarja Franc Jožefa I. se je pri nas vršilo prav posebno lepo in spodbudno. Naj o tem kaj malega zapišem v kroniko „Novic“. Že sinoč se je kar brez programa vprizoril nekaki mirozov z godbo in petjem skoz trg. Čas za slovesno sv. mašo je bil določen za danes ob 9. uri zjutraj. Ker se šolsko poslopje ravno prezidava, se je toraj ob 1/2 9. uri snidila praznično opravljena šolska mladina pred učiteljevim stanovanjem v Spod. Železnikih. Imela je na čelu šolsko zastavo s spominskim trakom iz l. 1888.; zraven pa še štiri druge, po kake 3 metre dolge zastave, in sicer: cesarsko-državno (črno-rumeno); visokoslavne cesarske hiše (belo-rudečo); kraljevo bavarsko (belo-višnjevo) in papeževo (belo-rumeno). Ravno na pr. ob tem času se je zbrala pred poslopjem za gasilno orodje danes v prvič v novi opravi nastopivša požarna bramba; — občinski odbor pa se je zbral v prostorih gospoda Mih. Taler-ja. Nekoliko trenutkov pred 9. uri prišli so vsi navedeni korporativno v farno cerkev k slovesni sv. maši, katero so opravljali č. g. župnik Ant. Korbič. Po zahvalni pesmi konec sv. maše odpeli sta se prva in zadnja kitica cesarske pesme. Po končanem cerkvenem sv. opravilu so se podali šolska mladina, požarna bramba, obč. odbor in ostalo občinstvo, ter ostavili se ob poslopju za gasilno orodje, ki je bilo okinčano z mlaji, cesarskimi in narodskimi zastavami, in imelo nad vhodom napis: „Bogu v čast, bližnjemu na korist“.

Kmalu na to so prišli v cerkveni opravi č. g. župnik A. Korbič ob azistenci č. g. J. Mikš-a in v spremstvu z cerkvenimi služabniki, ter so po cerkvenem obredniku blagoslovili gasilno orodje, pa tudi poslopje, v katerem se vse v to svrhu ptrebno shranjuje. Po obhodu č. g. župnika in spremstva je vročil blagorodni g. župan S. Košmelj načelniku požarne brambe blagorodnemu g. Fr. Košmelj-u poslopje v oslrb, orodje pa v porabo, ter sprejel od njega zaobljubo zvestega spolnovanja sprejetih dolžnostij. Temu je sledila službena zaobljuba gasilnega moštva v roko g. načelnika. Zdaj je imela požarna bramba svoj slavnostni obhod skoz trg i šolska mladina pa se je s svojimi peterimi zastavami v sprevodu podala v Zgornje Železnike na vrt blagorodnega g. župana S. Košmelj-a, kateri je bil za svečanost vrt nakitil z ovenčano veliko podobo presvitlega vladarja, z cvetličjem in zastavami.

Pravi šolski sklep se pri nas že od več let sem vrši vselej na rojstni dan presvitlega cesarja, in tako se je zgodilo tudi letos. Šolska mladina vstavila se je v polokrog, ogovorili so jo zaporedoma g. župan S. Košmelj, č. g. župnik Ant. Korbič in č. g. katehet Jan. Mikš. Na to je zapela mladina prvo in zadnjo kitico cesarske pesme, in na glas zaklicala presvitlemu vladarja trikrat: „Živio“! „Slava“! „Na mnoga leta“! Zdaj je bilo 22 odličnjakov obdarovanih z lepimi molitvenimi knjižicami z zlato obrezo; zraven teh je prejelo molitevne knjižice še 19 drugih otrok, ki so izmed ostalih še bolje učili; vsak izmed teh pa je dobil zraven še slikano mično cesarjevo podobico. Za telesno okrepčanje je pa prejel še vsak izmed navzočih otrok štruco belega kruha. Po skupni sklepni molitvi so se otroci razšli na domovja, navzoče moštvo požarne brambe pa je bilo pogosteno z fino pripravljenem golažem in pivom. — Popoldan je imela požarna bramba še svoj slovesni izlet na sosedni Zalilog, in vmes vršila tudi vaje na Jasenovecu. Mislimo, da bo vsem udeležencem in sploh prebivalstvu celega trga v prav prijetnem spominu ostal rojstni dan presvitlega cesarja, 18. avgust 1898.

Kot dostavek k temu skromnemu poročilu naj sledi še nekoliko besedij o našem novem gasilnemu društvu. L. 1822. je bil pogorel ves naš trg: Zgornji, Srednji in Spodnji Železniki, pa tudi sosedni vasi Česnjava in Studeno. Koj po taisti veliki nesreči si je bil omislil trg brizgalnico, ki se je o požarih rabila doma, in rada priskočila na pomoč pri enakih nesrečah tudi v sosednih krajih. A večkrat se je pokazalo, da ena sama brizgalnica, in še ta narejena po zastareli konstrukciji, ne zadostuje. L. 1888. se je kot v spomin 40letnega vladanja Njega Veličanstva presvitlega cesarja po tedajnem županu J. L. omislila še ena nova brizgalnica najnovejšega kroja; priskrbelo se je takrat tudi še več drugega potrebnega orodja, škafov itd.; — tudi moštvo se je bilo začasno vpisalo, ki naj bi bilo o nesrečah vselej pri rokah. Ker pa vse to ni zadostovalo, in tudi shramba za gasilno orodje ne, se je v teku zadnjih dveh let zgradilo novo primerno poslopje, zglasilo se nad 50 prostovoljnih gasilcev, in omislila se po veliki darežljivost mnogih dobrotnikov vsem lična nova službena obleka. Vse to pa naj služi v trajen spomin na petdesetletnico vladanja presvitlega cesarja Franc Jožefa I. — In tako nastopi odslej naša požarna bramba lahko kot častna korporacija ob raznih slavnostih, pa tudi kot izvežbana pomoč o nesrečah požara. Posebne zasluge so si stekli za to blag. g. Fr. Košmelj kot bivši c. kr. častniški namestnik in zdaj načelnik požarne brambe, visokorodni g. Jan. Globočnik, g. župan Svitoslav Košmelj, gg. Ant. Hafner, Iv. Bončar, Gabr. Taler in dr. Naj ostane toraj naše gasilno društvo vedno: Bogu v čast, bližnjemu na pomoč!

L—k.

Redkev se jeseni posuje in v kleti, z repo in storsta na pesek položi.

Poletna redkev seje se meseca januarja in februarja. v gnojne gredice. V navadni vrt se pa seje meseca marca. Ako hočemo imeti več časa mlade redkvice, posejemo je vsakih štirinajst dni.

Kumarce se dele na več sort, ki so jako različne po velikosti in tudi po hitrem in poznem zorenju.

Ta rastlina zahteva gorko raslo in zelo pognojeno zemljo. Prav ljuba jej je primerna gorkota. dostojna vlažnost in posebno konjski gnoj. Seme se sme sejati le v ugreto zemljo, prezgodna setev prerada pogine. Seme počasi kali, zato pa nekateri vrtnarji popred namakajo. Izkoplje se jarek 30 cm. globok, ki se s konjskim gnojem na pol napolni in na to se potrese rahlja zemlja, v katero se poseje seme prav plitvo.

Kumare moremo sejati tudi tako-le: Vsacih 60 cm. narazen izkoplje se 30 cm. globoka jama, katero do polovice napolnimo z dobrim konjskim gnojem na katerega se natrosi dobra zemlja, v katero se posadi 7—8 zrn. Mladim rastlinam moremo vedno prilivati.

Ako hočemo imeti lepe kumare, posejemo seme v gnojne gredice meseca marca. Ko so mlade sajenice že tretji list napravile, treba jih je presaditi v vrtno zemljo.

(Konec prih.)

Poučni in zabavni del.

Vaški Jakobin.

(Češki spisal V. Beneš-Trebizsky. Poslovenil Drag. Pr.)

(Dalje.)

„Toraj ste vže vse pobrali; a sedaj poslušajte. kar vam povem. Tega še niste slišali“, začel je starec. ko se je tolpa okoli njega umirila. „Le pridite bližje, vi sosedje in nebojte se; Materna ne straši še. A ne skrivajte se za duri kakor miši. Župan Liška, vi vedno radi kaj novega slišite. Danes vem tega, da še nikdar toliko vedel nisem, kar sem živ. — Na roboto hodite, ker morate, gospoda vas žene, ker to trpite, a ker vedó, da morate trpeti. Gospod župnik vam pravi, da morate oblastim pokorni biti, da je tako pisano v svetem pismu a da je to Božji zakon.“

„To vemo, kum Materna, gospod župnik ima prav,“ rekel je župan Liška.

„Dobro toraj, ako veste; toda poslušajte dalje. Na Francoskem so to tudi vedeli do nedavno in tudi hodili na raboto. Gospoda je drla ljudstvo, toda danes ni več tako. Slišite? Rekli so: človek je kakor človek siromak kakor grof, prosjak kakor knez in postopač kakor kralj. To so jim povedali, a ko niso hoteli tega razumeti, silili so jih, da so razumeli. A ko so gospodje dejali, da je to od nekđaj tako, da to sam Bog hoče, so rekli ljudje na to: ako je to odpamtiveka tako, ne sme biti dalje in kdor tako hoče, ne bomo ga priznavali. Jarko razumite?

Ljudje stali so molče okoli starca, otroci so se krčili za odrasle, in ti, ki so stali za drvmi, stopili so bližje, da bi slišali, kaj čudnega Materna pravi.

„Tako so dejali v Franciji; lotili so se gospodov, da je bilo veselje. Nad gospodskimi gradovi je nebo rudeče vsako noč, a kdor more zbeži pred ljudstvom, a kdor ne more, slabo se mu godi. To ste slišali, da so se lotili celo kralja in kako je to izpađlo. Pri nas je to ravno tako, kakor je bilo v Franciji, na las tako, toda mi to trpimo, ker smo tako, kakor ovce. . . .“

„Kum Materna, jaz županom postavljen od gospoda oskrbnika vam prepovedujem takove besede“, rekel je hitro župan Liška, stopil do samega starca in ga zgrabil ramo, „a v imenu gospoda justicijara vas zaprem. Pojdite z mano.“

„Hahaha, župan Liška! To bi bilo lepo“, zasmejal se je polnega grla Materna, da je skoraj počil, oprostil se iz kmetove roke, izbulil na-nj oči, da so tako rekoč izstopili izpod obrvi stopil na kraj ribnika, kjer je bil tolmun.

„Pridi, ako hočeš, župan Liška, toda v grad me ne privedeš; zato ti jamčim, kakor resnično ne verujem v Boga in kakor se je tu pred leti vstopil konj z vozom vred. Pridi!“ zasmejal se je Materna jezljivo in še širje razprostrl roke.

„Ne bojte se, kum, ne damo vas,“ dejali so kmetje in ga obstopili.

„Ne drznite se župan!“ zagrozil je Lukaš. — „Pravite kum, dalje. Radi vas slišimo, vi pa se v te stvari ne mešajte. Pojdite, zatožite naš, toda to, vam povem, pustite nas, a če nas ne pustite, potem vam povemo, kaj je naše oblast in kaj so naši župani.“

„Špijoni — ogleduhi so;“ ozval se je nekdo iz tolpe.

Čudo da si Liška ni razgriznil ustnici a čudo da ni razdrobil s pestmi leseno pravo.

„Le povejte, povejte kum Materna.“

„Tako toraj. Na Francoskem ne hodijo več na roboto, tam ni več nobenega tlačana, vsi kakor jeden kdor je bil knez, kakor ta, ki je bil prosjak. — Ali me dobro razumite, sosedje?“

„Razumimo, kum Materna.“

„Pa mi tudi tako storimo. Ne pojdemo na roboto. In ako vsi tako rekó in povsod tako store, bode v Čeahah po roboti, kakor da se zablisne. In ako se dvignejo vsi, kakor da na nebu zagrmí, vidite. da gospoda ogluší in da zbeži iz gradov kakor na Francoskem. A če nam reče gospod župnik, da to veleva Bog, biti pokornim svoje oblasti, odpovejte mu, da tega Boga nečete, kakor ga jaz nečem, ker mi je tu iz srca napravil kamen.“

Materna je za čas utihnil in pogledal po ženah, po sosedih, kateri so stali okoli kakor kipi in ga gledali, kakor bi ga poznali in ne poznali in kakor bi ga slišali in ne slišali.

„Iz sosednih vasij tudi ne pojdejo na roboto. Nekoč se mora končati. Jarko, sosedje, ako ne začnemo, ne pri-

demo nikdar do konca. Bodite dotlej zdravi“, končal je kum Materna in podal sosedom roko; toda domov ni šel; potegnil jo je za vas.

Nemara četrť ure za vasjo se je ustavil, ogledal se in otrl raz čela pot; bilo je sicer proti večeru, toda doslej gorko prav po navadi julija.

Žito okoli rumonelo se je kakor zlata preproga, razprostrta po obzoru, a ko je zavel veter pa polnih klasih, zašumelo je to, da se pri takevem šumenju razjasni čelo kmetovo a lice razsmiji nad božjim blagoslovom “

Gori v lesu, na obzoru belil se je knježji grad, oknja njegova so se svetila, kakor da je v sobanah sam ogenj ali da so razsvetljene z brezštevlnimi svečami.

Ko bodo vaši gradovi goreli in ko si bodo pravili ljudje, da je tu stal knežji grad . . . tam da je bival baron . . . potlej bode v domovini dobro, ker z vašimi gradovi in z vašo slavo izgine robota. A ti, Bog, bodeš potlej tudi drugačen. ne bodeš pustil srca ljudij okameneti. Tako bode, in ako tudi ne dočakam tega, dočakali bodo drugi.

Šel je do Kl. . . pobunit kmete in jim pravit, kako so se na Francoskem izbavili gospodov in z gospodi pasje robote.

V.

Res v Velikih H . . . v ponedeljek niso šli na tlako, drugi dan tudi ne in v okolnih vaseh si tudi tega niso pustili dolgo reči. Toda prejeli so lepo plačilo; kjer niso hodili na tlako, poslali so jim švadrono dragonov, kateri so vdelaivali, kakor v turški vojni. Slabo se je godilo kmetom, a še huji od vojakov bili so župani, ker za vsako besedo bežali so na grad a za vsako besedo plačalo se je z ječo, s turobno, temno ječo, brez pitja in jela.

Tudi Materna je sedel v temnici, v najglobokeji, kar jih je bilo na gradu, v najgorši, katero so mogli najti. Razslali so po njem vohune po vsej okolici, a ti so ga nekje dobili na Ogri. Potem so ga odvedli na okrajno sodišče v R . . .

V Velikih H . . . bili so dragoni vže cela dva tedna a kmetje morali so celih sedem božjih dni na tlako, a lastni pridelki na polju so jim ginili, žito je povsod prezorevalo, a ko ga nikdo ni žel, puščalo zrnja brez cepov in dela.

Samo župan Liška ni imel nobenega vojaka, ker se je povsem ravnal po župnikovih besedah. Vojaki tirali so kmete, da je bila beda. Seljaki so molčali in niso se nikjer pritoževali. Sicer ne bi jim to koristilo; a mislili so vendar, je-li res Bog v nebesih, in je li res pravičen ker ne pošlje svoje bliske v gospodo in njih služinčad?

Tretji teden stopil je župnik na propovednico z žalostnim obrazom. Predno je začel govoviti, pogledal je po svoji župljanih a njegove oči postale so na jedni izmed slednjih klopij pri durih.

V njej sedela je dama, po vsem visokega rodu. Jasnomodro oblačilo iz najdražjega atlasa ločil se je od

daleč od priprostih platnenih kril, a beli, neprozorni pajčolan od pestrih volnenih robcev.

V zadej nekaj korakov nižje, stal je sluga v livreji pod korom sukal si je mogočne ruse in ravnal kodraste lase dragonski častnik.

Pred damo belile se je v vezi iz slonove kosti krasen molitvenik, na vrhu posut z biseri. Kazalo se je, da je to bil grb a nad grbom knježja krona, sestavljena iz biserov.

Ljudje danes niti na oltar niso glegali. Nikdo ni molil, nikdo ni pel; ko je stopil župnik na propovednico nikdo ni začel „Oče naš, mili gospod.

Pod propovednico poleg stebra ležala je na klopi velika knjiga zaprašena, a jedno mesto bilo je prazno. Tam nikdo sedel ni, ker je to bil sedež Maternin. A ta velika knjiga bil je njegov svetovaclavski Kancijonal.

Gospod župnik je še pogledal po bramou, njegove oči so še jedenkrat počivale na visoki poslušalki, z desnico pogladil si je belo čelo, kakor da mu je gorko, a z mogočnim, povznešenim glasom pričel je tekst: Kdor se protivi oblasti, božji oblasti se protivi, a kateri se protivijo, bodo obsojeni,“ in je še pridal: „Desetino svojo in prvotne svoje ne zadržuj.“ To pridal je gospodi župnik vedno, ko je bila žetev a ko so seljaki mlatili.

Danes je dolgo govoril, le tu in tam pogledal je na gospo, ki je tu klečala ne da bi se ganila z povešeno glavo, s pajčolanom čez obraz, kakor bi ne bila v cerkvi in bi gospod župnik ne propovedoval.

Dragonski častnik je tu in tam vdaril s sabljo ob kamen in z večjo gorečnostjo sukal svoje brke a česal svoje vranje lase, najbrž vsled jeze, da sedi ta dama kakor nuna in kakor bi v koru prepevala psalme.

„Vsem nesrečnem kraljestvu, postali so ljudje zverine, krvoločneje nego divji tigri. Nepristoji sicer, da bi to sveto mesto govoril. Toda zadene jih za to kazen, težka kazen, kakor resnično živi v nebesih jeden Bog, ta stari pristni Bog pravice, kateri bode bil zemljo s šibo svojih ust in z dihom svojih ustnic pobije brezbožnega.

Tudi v naši sredini bil je tako pravi Jakobin, hotel vas je zavesti v satanove zanjke a sam se je v njih zapletel. Jaz vzrl sem prvi v njegovo jakobinsko dušo, jaz prvi opomnil sem milostno gospodo na-nj, da bi bila oprezna a bdela nad temi, nad katerimi jim je poveril vlado gospod.

Tudi on je hotel, da bi ljudje svojo gospodo izgnali; zapustil je Boga, molil satana, a peklo mu je bilo v plačilo. Na vislicah v R . . . vzal si je včera zli duh njegovo dušo!“ Gospod župnik govoril je z zamolklim glasom, a v hramu vladala je grobna tišina. Vsi upirali so svoje oči v propovednico, tudi dama v slednji klopi povzdignila je glavo, toda pajčolona ni odgrnila, in častnik stopil je nekaj korakov bližje. „Moliti za njega ne moremo, ker je umrl brez obžalovanja in kesanja. Toda molimo za njegovo nesrečno hčer Olivo, ker jo je prè, ko so ga vedli na vislice, preklinjal.“ Župnik je pokleknil obrnil obličje k oltarju in začel moliti.

Neznana dama imela je glavo naklonjeno do odprtega molitvenika; potihoma je molila.

Ko je maša končala, ostali so ljudje pred cerkvijo, da bi videli neznano damo. Seljaki so mislili, da je to sama kneginja, a vže so sklepali, da jo poprosijo, naj odzame knez vojake in naj jim odpusti. Celo ti, kateri so bili trdovratniši, stali so tolpoma in upirali oči v travo in tiščali ustnice, kakor bi se bali, da jim uide misel.

„Bog ve, kdo ima pravo, ali ti knezi in gospoda, ali Materna. Toda da bi ne mogli za-nj moliti, tega ne verujem, do smrti na njega ne pozabim. Bil je dober, izmed nas najrazumnejši, o tem na propovednici ni pravil. Tako, tako, vedno pravijo o človeku le hudo a dobro pozabijo najpreje“, rekel je tiho Lukaš.

Seljaki na to niso odgovorili le tajno so stiskali pesti.

Čez čas prišel je župnik s tujo damo iz cerkve. Nekako bled je bil. Dama ni govorila ž njim. Sluga v livreji stopal je vzadej in nosil v etviju molitvenik.

Toliko da kmetje niso popadli na zemljo, tako so se klanjali; toda dama šla je hitro mimo njih, nikogar ni pogledala.

Le Lukaš ni poklonil sive glave, pogledal je za gospo še jedenkrat bistro pogledal a zavrtel z glavo.

„Bostva je to njena; hoja ni. Ta-le hodila je po lesketajoči podlagi od poroda. Nemara je kneginja — mora biti kneginja, ker župnik z njo hodi“, rekel je in šel proti domu. (Konec prih.)

Novice.

— Častnim članom je na svojem izrednem občnem zboru dne 28. avgusta t. l. izvolila čitalnica Vič-Glince gosp. ces. svetnika Iv. Murnika za zasluge, katere si je pridobil za obstoj in razvoj društva.

— Imenovanje. Suplent na višji gimnaziji ljubljanski g. dr. Ilešič je imenovan glavnim učiteljem na ljubljanskem učiteljskem.

— Kanonikom v Gorici je imenovan dvorni kapelan na Dunaju preč. gosp. dr. Fran Sedej.

— Za slovensko gledališče, ki se prične dne 20. septembra, se delajo velike priprave in obeta biti prav zanimiva sezona.

— Veteranski kor ljubljanski je praznoval cesarski jubilej v nedeljo dne 28. avgusta s prireditvijo velike slavnosti na Koslerjevem vrtu.

— V Šmartnem pri Litiji razvije dne 8. septembra pevsko-tamburaško društvo „Zvon“ svojo zastavo v proslavo cesarjevega jubileja. K lepi slavnosti pride mnogo društev.

— V Žireh praznujejo narodna društva cesarski jubilej dne 4. septembra.

— V Spodnji Idriji je občina v zvezi z društvom in šolsko mladino praznovala cesarski jubilej dne 21. avg. t. l.

— V Pečeh pri Moravčah so dne 28. avgusta obhajali cesarski jubilej. Tem povodom se je blagoslovila tudi nova šolska zastava.

— V Krškem so praznovali najslavesneje cesarski jubilej dne 27. in 28. avgusta. Udeležil se je slavnostij tudi g. dvorni svetnik Aleks. Schemerl z deželnovladnim tajnikom V. Haas-om. Pri dopoludanski slavnosti je imel slavnostni govor g. deželni odbornik dr. Iv. Tavčar, pri popoludanski pa dvorni svetnik g. Fr. Šuklje. Gospica Gregorinova je deklamovala lepo slavnostna pesem, katero je zložil g. dr. Jan. Mencinger. Nova bolnica, ki se gradi v spomin cesarskega jubileja in gasilni stolp ter več odejakov, ki so se izročili svojemu namenu bodo poznim rodov v spomin na cesarske slavnosti.

— Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku priredi v nedeljo dne 4. septembra 1898. veliko slavnost desetletnice in blagoslovljenja zastave, kateri kumuje preblagorodna gospa Felicita Goriup soproga deželnega poslanca s sodelovanjem sledečih pevskih društev: „Ljubljana“ iz Ljubljane, „Danica“ iz Kontovelja, „Adrija“ iz Barkovelj, „Zarja“ iz Rojana, „Slovansko pevsko društvo“ in „Kolo“ iz Trsta, „Nabrežina“ iz Nabrežine, „Zvon“ iz Opčin, „Pevsko in bralno društvo“ iz Lonjer-ja, „Skala“ iz sv. Križa ter pevska zbor iz Bazovice in Padrači.

— Iz Selc nad Škofjo Loko se poroča o lepi cesarski slavnosti, katero so priredile dne 21. avg. občina, cerkev, šolska mladina in ondota društva. Tem povodom se je blagoslovila tudi nova šolska zastava. Z zadovoljstvom se mora ob tej priliki konstatovati, da Selca najlepše napredujejo. Ondi deluje bralno, gasilno in pevsko društvo. V Selcih zgradilo se je pred kratkim novo župnišče in sedaj se gradi novo pokopališče. Občina je vložila tudi prošnjo, za dovolitev dveh semnje v Selcih. Prošnja je upravičena. Selca so središče selške doline in sedež županstva, ki obseže štiri župnije. Za lep napredek v Selcih ima pred vsem zasluge sedanji župan g. Fran Šliber. Le žal, da nekateri večno nezadovoljni občani rujejo proti tako skrbnemu in rodoljubnemu županu.

— Jubilejno kapelico sv. Cirila in Metoda pod Ojstrico, katero je stavila Savinjska podružnica „Slov. plan. društva“ bodo dne 5. septembra slovesno blagoslovili. Kapelica je v bližini Kocbekove kočice v višini 1770 m. To je že druga kapelica v slovenskih planinah. Prva je ob koči na Triglavu.

— V Kamniku priredi mestna občina v zvezi z meščansko korporacijo in s sodelovanjem vseh društev dne 3. in 4. septembra cesarsko slavnost.

— V Triglavski koči je bilo do 19. avgusta 126 obiskovalcev, ki so se v knjigo vpisali. Dne 23. avgusta je bila na vrhu Triglava 24 hribolazcev.

— Za Preširnov spomenik je ob županskem shodu od narodnih dam prirejeni bazar vrgel 211 gl. 56 kr. čistega dobička.

— Presvitli cesar je daroval za morsko kopališče v Gradežu 300 gl.; za pogorelce v Gabrčah pa 500 gl.

— Na Goričici pri Domžalah je dne 21. avg. presvitli knez in škof dr. Jeglič ob največjih slovesnostih posvetil predelano cerkev in veliki altar.

— V dvorni cerkvi sv. Avguština na Dunaju je v nedeljo 28. avgusta gospod kapelnik I. Čerin prvokrat orgljal. Pela se je Kredo-maša od W. A. Mozarta. Gospod Čerin je namreč postal kapelnik-orgljar v tej cerkvi.

— Klub slovenskih biciklistov »Ljubljana« otvori dne 11. septembra svoje novo vežbališče, dne 18. septembra pa priredi na dirkališču ob Tivoljskem drevoredu jubilejsko dirko.

— Ponarejeni srebernjaki so prav zelo krožili zadnji čas po Trstu, Istri, Reki in Dalmaciji. Policiji se je posrečilo priti na sled ponarejalni družbi. Dva tička so že prijeli. Preiskujejo dalje.

vanje je jutranja ura; prav tako moramo paziti, da pri porezavanju ne ranimo glavic. Pred tretjim letom pa ne smemo podrezavati šparge, ker to bi močno kvarilo, da se bi ne razširjala. Šparga mora dajati v ugodnih slučajih na jednem oralu zemlje tudi blizu 1000 gld. dobička.

Zelena zahteva prav močno gnojno in nekoliko vlažno zemljo. Seme se poseje že meseca februarja v gorko gnojno gredico, ker potrebuje več tednov, da kalí. Če nimamo gnojnih gredic, moramo ga par tednov namakati ter ga pomešamo med pesek, katerega hranimo na gorkem kraju in ga večkrat z mlačno ali vsaj mrzlo vodo namočimo. Potem se seme poseje na gredice in posehno prve dni po setvi moramo zemljo pridno polivati. Do meseca maja so sajenice že dovolj močne in se presajajo 40 cm narazen na vrt. Zeleni prav dobro ugaja, če jo vsak teden polijemo z gnojnico.

Ker zelena počasi raste, moremo med vrstami posejati solato, katera kmalu zraste in tako izdatno poveča pridelek in dohodek. Da zelena prav debelo korenino napravi, odkoplje se, ko je že debela vsaj kakor drobno jabelko; in otrebijo se vse stranske korenine, potem se zopet zemlja krog rastline osuje. Pred zimo se izrujejo rastline iz zemlje in gomoljaste korenine se hranijo čez zimo v kleti v suhem pesku. Posebno se priporoča praška in erfurtska zelena.

Petršilj. Tega poznamo več vrst. Jedna vrsta ima gladko, druge pa kodrasto listje. Najljubša mu je dobra črna, prhla zemlja, pa tudi v bolj lahki zemlji obrodi. Seme se poseje meseca marca v rednih vrstah. Če so rastline pregoste, treba jih je nekoliko poruti, ker le iz redke setve bomo dobili lep peteršilj. Rastline moramo pridno okopavati in vsipati, ker s tem izdatno podpiramo vspešno rast. Vlažnost mu je neobhodno potrebna, zato mu moramo v hudi suši prilivati.

Česen zahteva bolj peščeno pa dovolj močno, gorko zemljo. Meseca avgusta je že listje rumeno in to kaže, da je česen zrel. Hrani naj se v zračnem suhem hramu.

Čebula ljubi rahko zemljo in staro gnojivo, zlasti pepel in saje. Seme se poseje meseca marca ali aprila in sicer zelo plitvo, ker počasi kali. Čebulo je treba pridno okopavati.

Korenje zahteva prav globoko, močno in dobro zrahljano zemljo. Seme kali počasi, zato naj se pred setvijo namoči v vodi. Seje naj se v vrste in ne prepogosto. Če hočemo imeti korenje zgodaj na spomlad, posejemo ga v gorkih krajih lahko že jeseni. Nekateri vrtnarji ga sejejo po zimi v gnojne gredice.

Popisali smo v predstoječih člankih poglavitne vrste zelenjadi in želimo samo to, da bi količkaj naši članki uplivali na povzdigo pri nas še zelo zaostalega vrtnarstva.

E. K.

Poučni in zabavni del.

Vaški Jakobin.

(Češki spisal V. Beneš-Trebizsky. Poslovenil Drag. Pr.)

(Dalje.)

Dragonski častnik ni šel dalje za njimi, pozdravil je gospo; toda ta se mu je jedva zahvalila. Dalje se ni osmelil. —

Maternova kočja bila je brez živega stvora; črna mačka je pred nekaj dni odbežala.

Ko so šli mimo, pespešil je župnik korak a dama je hitela, da ji je starec komaj sledil.

Za vasjo stala je kočija s štirimi konji. Na kozlu sedel je ravno takov sluga v livreji, a po straneh kočije lesketale so se knježje krone.

Sluga je odprl oratice, dama stopila je v voz, lahko se poklonila župniku, kočijaž je z bičem švignil, a takoj so zakrili oblaki prahu voz, ki je hitel proti glavni cesti. V kočiji odgrnila je dama pajčolan od obraza. Lici bili ste blede, kakor po probdeli noči. Svetli, takorekoč zlati lasje krili so ji belo čelo do polovice oči, modre kakor atlas njenega oblačila, upirale so se brezizrašeno v knježjo krono na nasprotnem sedežu in v grb, a roke igrale so krasnim, lesketajočim pasom.

Dobre dve uri so se tako vozili. Iz nagla so se vstavili konji, dama pogledala je skozi okno, hotela je zakričati, toda zaprla je z obema rokama krčevito svoja usta.

Na višini kraj ceste črnelo se je neko drevo s povprečnim stebrom, a na tem stebru gugal se je obešenec.

Pod nogami imel je cinov plošček, a na ploščeku nekaj novcev. Spodaj zijala je tolpa ljudij. Nekaj babic molilo je iz krsčanske ljubezni za nesrečneža rožni venec. Visoko nad vislicami letal je kragulj. S sivimi lasmi obešenca igral je veter, za čas vsipali so se razmršeni čez obraz, za čas ježili so se kvišku a zopet kakor bi hoteli zakriti oči, katere so bile izbuljene na grozin način, zakrili zamodrelo lice.

Okoli vislic stopal je z nasajenim bodalom vojak.

Toda jedva je postala kočija, je postal in z orožjem počastil damo.

Dama stopila je s trdnim korakom pod steber, vrgla nekaj na plošček, zlat lanec s težkim, dragocenim križem, molitvenik vezan v slonovo kost, po obeh straneh okrašen z grbom in s knježjo krono iz biserjev in dragih kamenov.

Nekaj časa je postala, toliko da se izmoli „oče naš“ a „zdrava si“ pogledala navzgor in, kakor se je videlo, se je stresla. Veter je zopet zaigral z lasi nesrečneža a mu jih odgrnil od cela in obličja. Izbuljene oči, videlo se je, kakor da se upro v damo iz zavlečene ustnice da se na pol odpro. Dama je globoko vzdihnila in zopet se tako stresla, kakor da jo tare mrzlica. Še nekaj vrgla

je na cinov plošček, prstan z dragim kamenom, na katerem se je blestala knežja krona z grbom.

cjak stal je nekaj nižje od vislic kakor okamenel kip.

A ko je gospa zopet sedela v kočiji, so ji poroseli oči. In ko so zopet oddrdrali, položila je belo čelo v dlan in vrgla se na krasno sedalo, ravno na venec in knežji grb.

„Oče moj — tatek moj“, je zaihtela, da je krik oglušil drdranje težkega voza. Sluga se je ogledal, velel ustaviti, skočil raz kozel in odprl vratice.

Toda gospa se je zopet zravnila, niti ganila se ni, samo z roko je pomignila, da naj zopet sede.

Njeno lice postalo je še bolj blede in oči so se v resnici rosile.

Vozili so se okoli hriba, gospa pogledala je opet skozi okno, poluzakrito s težkim, svilnatim naslonjalom, v daljavi pojavil se je hribček, na hribčku začernal se je steber a nad stebrom kakor da bi plavali sivi oblački. Zakrila si je lice z rokama, a razkošne nedrije vzdigovale so se kakor valovi na tihi gladini jezerca, ako za veje veter.

* * *

Zopet so hodili od božje poti, toda ne od svetojanezove. Bili so pod Ročovem. V Avguštinskem samostanu pod Ročovem vrši se pot o Nebovzetju Marije, slavna, jako lepa pot. Tam se zbira ves okraj, ker je to po žetvi; po žetvi imajo kmetje denarja, a rokodelci čakajo na nje pod Ročovem.

„Poglejte. nekdo je tam-le pod hruško, vže gledam tja, kar hodimo z vrha, a negiblje se, ženska je“, pravil je Kalous svojim drugim.

„Blazna Mara“, rekel je Konopas.

„Ta-le je velika, vitka, a Mara kakor treska“, je dodal Podpěra.

„Pogledamo“, kimal je z glavo Kalous.

A predno so dospeli raz vrh, se je do dobra zmračilo. Le za kneževim gradom lesketala je še zarja, kakor ko vgaševa nekje požar.

Za zarjo dvigali so se temnomodri oblaki, ki so se vedno bolje širili in bolje žolteli, dokler se niso izpremenili v krasno rožnato barvo.

„Še je tu. Poglejte Kalous“, opozoril je Konopas, ko so prišli do hruške.

„Niti ne gane se“, rekel je Podpěra.

„Hrbet nam kaže“, začudil se je Kalous in stopil raz cesto.

Ženska imela je res obraz obrnjen proti vasi, roki so ji visele ob straneh, glavo je imela nekako naklonjeno a okoli grla nekaj blestečega, kakor bi bil to zlat obroč. Nosila je dolgo modro obleko iz atlasa. Obličje kril je gost, neprozoren pajčolan, katerega je tu in tam veter odgrinjal.

Kalous je bistro pogledal na neznano, nagnil se naprej; toda naglo je sklenil roke in odskočil, kakor da je pred njim v travi zasiknila zinjia.

„Obešena!“ mu je hrknilo iz grla.

Prestrašeni so drugi pristopili.

Res bila je obešena. Okoli grla imela je privezan dragocen pas iz zlata, posjan z biseri in dragimi kamni, a na pasu bil je privezan rudeč, svilen trak.

„Bežite, Kalous, v vas, mi tu s Rodpěro počakamo. Mrzla je vže, gotovo visi vže dobro uro. —

„Nekako bogato; glejte, ovratnik le trepeče a obleka je knježja“, rekel je Konopas in je odgrnil raz obličje pajčolan. „Mlada je še. Sam Bog ve“, majal je z glavo a pregledoval tujko.

Čez kratek čas stala je okoli hruške vsa vas z gospodom župnikom vred.

„Jezus, dama iz grada“, zaklical je župan Liška. „V nedeljo rano bila je pri nas v cerkvi, nosila je ravno to-le obleko in ta pajčolan a okoli boka ta pas.“

Župnik je pristopil, pogledal obešeni v obraz, pokimal z glavo in zopet se ni smejal.

„Maternova Oliva“, rekel je in obrnivši se k grobarju dejal: „Odpeljite jo v čem koli, naj si bo tudi samokolnica, v kočjo. —

„Tako je to, tako. Hči kakor oče. Drug drugemu ne bodeta imela kaj očitati. Ljudje ta vzgled pomnite! Bolje govori, kakor desetero mojih propovedi, ker tedaj, ako propovedujem spite ali dremate. S temi govoril je sam Bog. Vedno je tako ako človek visoko misli. Ti, Kubias, pojdeš jutri na grad, da bi prišel gospod justiciar s „felčarom.“ (Bader.) Dam ti nekaj vrstic.“

Toda nikdo ni šel po samokolnico, ker je nikdo ni hotel posoditi za obešeno.

„Jarko, sosedje, molimo za to dekle a za očeta. Nam to ne škodi, a njim more pomoči. Materna si je to zaslužil. Njegova dela ne bodemo sodili. Bog je že sodil, kako tega mi ljudje ne vemo, samo on najbolje. A Boga ne motimo v sodbi s svojim umenjem dejal je Lukaš, snel čepko, pokleknil in začel moliti, a vsi, ki so tu bili molili so ž njim.

Župnik je postal zdaj rudeč, zdaj bled; odkril se, a molil ni, ker je bil Jakobin Materna nevernik a njegova hči kurva in samomorilka.

„In Olivo sam odnesem. Pojdi, dečko, pomagaš mi, imel si jo nekaj rad. Bila sta kakor brat in sestra, ko ste bili otroci. Nesramuj se, da se je obesila. To je bila njena usoda, a v šoli učili so vas župnik, da brez volje božje niti las raz glavo ne pade. A ko bi ne odšla, mislil sem, da bode tvoja. Tako-le pa je po vsem,“ je precej naglas govoril Lukaš, razpel na grlu Olivi pas, vzela jo z dečkom v naročje in ponesla v kočjo.

Vsa vas jih je spremljevala. Župnik šel je z županom in obema svetovalcema v zadej poslednji. Tolikokrat je vže razskladal, kaj so Jakobini, a danes je pristavil, da je tudi Lukaš takov Jakobin, a poročal je svojim vernim, naj dobro pazijo na-nj.

Ko so prišli do kočje, položili so Olivo na posteljo in zaprli bram; Blazna Mara, katera je k sprevedu pribegnila, sedla je pred duri na prag, da bode prepazila

na dekleta, da ne pojde po noči strašiti ljudi, a da ji zapoje, da jo zaziblje v spanje.

A ko so ljudje odšli, odprla je duri v sobo in šla va-njo. Na neposteljni postelji, pokriti s pajčevino, ležalo je mlado dekle, bela kakor mesec, kateri je lahko plul nad kočo. Poleg na klopi lesketal je zlati pas, za katerega bi tedaj kupil vas in dvorec.

„Dobro spiš, dekle, dobro, to verujem, dobro, kakor tvoj oče. Zapijem ti še, potem pa pojdem za tebe in očeta molit k Bogorodnici. In blazna žena je pela :

„Co je po tej razmarině
Ktera ne voni,
Co je po tej levanduli,
Ktera nekvede — — —“

Ko je dopela, prekrižala je Olivo na čelu, na ustnicah in na prsih pokropila jo z blagoslovljeno vodo, ktera še ni vsahla v posodi na durih, zaprla je kočo in šla po cesti do hruške molit za dve nesrečni duši.

Drugi dan proti večeru, ko je solnce utonilo za bilihovske šume, nesel je stari Lukaš s svojim sinom iz kočje modro pobarvano rakev, naložil jo na voz in jo popeljal na „Krhovek“ za vas. Župnik ni hotel vzprejeti Olivo na pokopališče okoli cerkve. Na „Krhovku“ pokopavali so vtopljenice in obešence brez okropljenja in „oče naša“. — Zlati pas ovili so dekletu zopet okoli boka a obličje zastrli so ji z belim pajčolanom, kakor ko so jo obožavali na gradu gospodje. A za vozom kterege ste vlekli dve plavki, šla je jedino-le blazna Mara.

Ljudje so mislili in mislili, kateri gospod je zavedel Maternovo Olivo o svetem Janezu, vgenili so tudi, toda to so si le šepetali, ker so še vedno za R . . . stale vislice in pod vislicami černel se je grob Materne-Jakobina.

Čez nekaj časa so pravili, da je knez iz Češkega odšel a da se več ne vrne, ker so prè pod vislicami v R . . . na cinastem plosčeku našli prstan s krono in njegovim grbom, krasni molitvenik po njegovi materi in veliki dragoceni križ s težkim lancem po proljženi.

Nemara dva meseca pozneje odšli so tudi vojaki, ko so jih bili kmetje siti do grla; toda še dolgo morali so kmetje ves teden na tlako. A ko so po letih zvedeli, da imajo na Francoskem zopet tlako, da zopet služijo Bogu in prezidentu Napoleonu, povsili so glavo s pomnili si Materne in rekal, da pre mora to vendar tako biti, da bi gospodje velevajo in ljud poslušaj. Samo Lukaš je molčal, ko so tako ljudje govorili: bil je vže na izmenku, a kadar je imel popoldne čas, šel je na „Krhovek.“

Župnik prejel je tolsto dekanijo, a na to županijo prišel je mlad svečenik, dober gospod, samo malo redkobeseden. Po okolnih župnijah rekli so mu „zagriženi jozefinist“. A ko so mu povedali o Olivi in Materin, poslušal je pozorneje, a ko so mu dopovedali, prosil je, da bi mu pokazali, kje na „Krhovku“ Oliva počiva.

Povedali so mu, stari Lukaš privedel ga je tja. Župnik dal je stesati velik križ s ploščevinskim Jezusom,

v nedeljo pri „rani maši“ je oglašil, da ga popoldne blagoslovijo in potem gredo tja sprevidom. In blagoslovil ga je, od sih dob stoji na „Krhovku“ križ, Olivi ravno pri glavi.

Novi župnik hodil je skoraj vsak dan na „Krhovek“ sedel pod križ na Olivin grob, a prebiral v neki knjigi z zlato obrezo in krasnih platnicah. Z Lukašem srečala sta se tam mnogokrat, a z njim je župnik rad govoril; mnogokrat sedela sta tu do somraka, posebno ko je Lukaš pripovedoval o Materni in Olivi, Bog ve, zakaj je to tako gospoda župnika zanimala; nikomu ni tega pravil.

Novice.

— Birma in kanonično obiskovanje v ljubljanski škofiji. Premilostni gosp. knezoškof bode delil zakrament sv. birme po naslednjih župnijah: 25. septembra v Št. Jerneju, 26. na Raki, 27. v Leskovcu, 28. na Trebelnem, 29. na Mirni, 30. na Čatežu pri Trebnjem, 1. oktobra v Št. Lovrencu ob Temenici, 2. v Trebnjem, 3. na Krki.

— Srebrni zaslužni križec je cesar podelil strojarju Petru Golmajerju, kateri slušbuje nepretrgoma nad 50 let v tovarni Karola Mallyja v Tržiču.

— V Kropi so praznovali cesarski jubilej dne 3. in 4. septembra.

— Spremembe v redu oo. kapucinov. Premeščeni so sledeči čč. gg.: V Gorico: P. Gotfrid Novak iz Reke; v Celje: P. Herman Langeršek iz Irdninga; v Wolfsberg: P. Anaklet Walzl kot gvardijan iz Lipnice; P. Zeus kot vikar iz Švanberga; P. Maurus Rozman iz Celovca; v Lipnico: P. Leo Črček postane vikar; P. Kerubin Koller iz Wolfsberga; P. Henrik Putrih iz Gorice; P. Viljem Ebenberger iz Celovca; v Sv. Križ: P. Hilarij Perpar postane gvardijan; P. Gelazij Kobal kot vikar iz Celovca; P. Hijacint Šalomon iz Irdninga; P. Vilibald Rutar iz Gorice; v Murav: P. Altons Vakselj iz Križa kot gvardijan; P. Gabrijel Bajec iz Lipnice kot vikar; P. Mavsvet Zöhrer iz Knittelfelda; v Celovec: P. Otokar Cejan iz Volsberga kot vikar; P. Evgen Merše iz Celja; v Hartberg: P. Janez Ažbe iz Gradca kot gvardijan; P. Ciril Goričan iz Sv. Križa; v Knittelfeld: P. Epifan Bachmajer kot vikar iz Hartberga; P. Efreml Majcen iz Hartberga; P. Max Zaplata iz Švanberga; v Loko: P. Donat Zupančič postane gvardijan; v Švanberg: P. Albert Möseberger iz Hartberga kot gvardijan; P. Kajetan Dvoršek iz Murava kot vikar; P. Hubert Madlener iz Lipnice; v Irdning: P. Alojzij Asslabes iz Gradca; P. Gothard Burčar iz Volsberga; v Gradec: P. Angelus Sattler iz Švanberga kot superior; P. Remigij Pšikryl iz Knittelfelda.

— Občni zbor «Leonove družbe», kateri je namen gojiti domačo umetnost in znanost, se je vršil dne 5. septembra v semeniški knjižnici v Ljubljani ob udeležbi nad 90 zborovalcev. Zborovanju je tudi prisustval prevz. gosp. knezoškof dr. Jeglič. Zborovalce je pozdravil predsednik prelat dr. Kulavic, na kar sta poročala tajnik dr. Aleš Ušeničnik in blagajnik dr. Josip Debevec. Poročali so nadalje in stavili nasvete o izdaji poljudne apologetike dr. J. Krek, o naši kulturni in socijalni zgodovini J. Benkovič, o naših starih umetninah V. Steska in o izdaji brošuric za ljudstvo dr. J. Janežič.